اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ:

عَيِّنِ الْجُمْلَةَ الْفِعليَّةَ وَ الْجُمْلَةَ الاِسْميَّةَ، ثُمَّ اذْكُرِ الْمَحَلَّ الْإعرابـيَّ[1] لِلْكَلِماتِ الْمُلَوَّنَةِ.

۱ـ ﴿يَضْرِبُ اللهُ الْأَمثالَ لِلنّاسِ﴾ اَلنّور : ۳۵ — خدا برای مردم مثل‌ها می‌زند.

۲ـ إضاعَـةُ الْفُرصَةِ غُصَّةٌ. أميرُ الْمؤمنينَ عليٌّ عليه‌السلام — تباه کردنِ فرصت اندوه است.

گاهی مبتدا و خبر (نهاد و گزاره) و نیز فاعل و مفعول، صفت یا مضافٌ‌الیه می‌گیرند و خودشان موصوف و مضاف می‌شوند؛ مثال:

صُدورُ[2] الْأَحـرارِ[3] قُبـورُ الْأَسـرارِ. — سینه‌های آزادگان گورهای رازهاست.

مبتدا (مضافٌ‌الیه) خبر (مضافٌ‌الیه)

يَـزرَعُ الْفَـلّاحُ الْمُجِدُّ أَشجارَ التُّـفّـاحِ. — کشاورزِ کوشا درختان سیب می‌کارد.

فعل فاعـل صفت مفعول (مضافٌ‌الیه)

اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ:

ترجمه کن احادیث را، سپس معین کن اعراب کلمات رنگی را.

تَرجِمِ الْأَحاديثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإعرابـيَّ لِلْكَلِماتِ الْمُلَوَّنَةِ.

۱ـ اَلْـحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ، كَما تَأْكُلُ النّارُ الْـحَطَبَ. رَسولُ اللهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله

مبتدا فاعل مفعول

حسادت می‌خورد نیکی‌ها را، همانطورکه می‌خورد آتش هیزم را.

۲ـ ما قَسَمَ[4] اللهُ لِلْعِبادِ شَيئاً أَفضَلَ مِنَ الْعَقلِ. رَسولُ اللهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله

فاعل مفعول

تقسیم نکرد خدا برای بندگان چیزی را بهتر از عقل.

۳ـ ثَـمَـــرَةُ الْعِلْمِ إخلاصُ الْعَمَلِ. أميرُ الْمؤمنينَ عليٌّ عليه‌السلام

مبتدا خبر

نتیجهٔ علم اخلاص در کار است.

۱ـ منظور از «عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإعرابـيَّ» فقط تعیین نقش کلمه در جمله است؛ مانند مبتدا، خبر، فاعل، مفعول، مضافٌ‌الیه، صفت و ... .

۲ـ **صُدور :** سینه‌ها ۳ـ **أحـرار:** آزادگان ٤ـ **قَسَمَ وَ قَسَّمَ:** تقسیم کرد